

ΙΕΡΑ ΜΝΗΜΟΣΥΝΑ

Άγαπητοί μου,

Από τήν στιγμή πού γεννιέται ένας άνθρωπος, τό μόνο βέβαιο είναι ότι κάποια στιγμή θα πεθάνει. Ἡ Ἁγία Γραφή διδάσκει ὅτι «ὁ Θεός δέν δημιούργησε τόν θάνατο, οὔτε εὐχαριστεῖται μέ τήν ἀπώλεια τῶν ἀνθρώπων. Αὐτός δημιούργησε τά πάντα γιά νά ὑπάρχουν».

Μετά τόν σωματικό θάνατο κάποιου πιστοῦ, ἡ ἅγια μας Ἐκκλησία, μεριμνᾷ τόσο γιά τό σῶμα ὅσο καί γιά τήν ψυχή τοῦ κεκοιμημένου παιδιοῦ της. Ἡ τέλεση τῶν μνημοσύνων εἶναι μία πράξη ἀγάπης πρός τούς κεκοιμημένους ἀδελφούς μας. Οἱ ἴδιοι δέν μποροῦν νά βοηθήσουν τόν ἑαυτό τους, καί περιμένουν ἀπό ἐμᾶς. Ἀπό αὐτό διαφαίνεται ὅτι μεταξύ τῶν μελῶν τῆς θριαμβεύουσας (κεκοιμημένοι) καί τῆς στρατευομένης (ζῶντες) Ἐκκλησίας ὑπάρχει μία ἄρρηκτη πνευματική σχέση μεταξύ τους.

Πάνω στήν σχέση αὐτή καί μέ γνώμονα τήν πνευματική βοήθεια τῶν κεκοιμημένων βασίζονται τά μνημόσυνα τῆς Ἐκκλησίας μας, ἡ τέλεση τῶν ὁποίων γινόταν ἀπό τούς πρωτοχριστιανικούς χρόνους σέ συγκεκριμένες ἡμέρες.

Ἦδη στίς Ἀποστολικές Διδαχές βρίσκεται ἡ διάκριση τῶν μνημοσυνῶν σε «τριήμερα», «ἐννιάμερα», «τεσσαρακονθήμερα» καί «ἐτήσια» ἀνάλογα μέ τόν χρόνο τελέσεώς τους ἀπό τήν ἡμέρα τοῦ θανάτου. Οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας ἀναφέρουν ὅτι:

Τά **τριήμερα** μνημόσυνα συμβολίζουν τήν Ἀνάσταση τοῦ Κυρίου μετά τήν τριήμερη παραμονή Του στόν τάφο καί τελοῦνται εἰς μνήμην τῆς Ἁγίας Τριάδος, «ἐπειδή δι' Αὐτῆς μᾶς χαρίσθηκαν ὅλα ὅσα ἔχουν σχέση μέ τήν ζωή καί τήν σωτηρία μας».

- Τά **ἐννιάμερα** μνημόσυνα γίνονται «γιά νά καταταγεῖ τό πνεῦμα τοῦ κοιμηθέντος, πού εἶναι ἄυλο, μαζί μέ τά ἅγια πνεύματα, δηλαδή τούς Ἀγγέλους». Ἡ ἀνθρώπινη ψυχή πλάσθηκε ἐκ φύσεως ὅμοια μέ τούς Ἀγγέλους, πού κατατάσσονται σέ ἐννέα τάγματα.
- Τά **τεσσαρακονθήμερα** μνημόσυνα τελοῦνται σέ ἐνθύμηση τῆς Ἀναλήψεως τοῦ Κυρίου, πού συνέβη σαράντα ἡμέρες μετά τήν Ἀνάστασή Του, ὥστε καί ὁ κεκοιμημένος ὅταν ἀναστηθεῖ, νά ἀναληφθεῖ κατά κάποιον τρόπο «ἄρπαγείς ἐν νεφέλαις», καί νά προῦπαντήσει τόν Κριτή.

- Τά **έτήσια** μνημόσυνα τελούνται στην επέτειο ημέρα του θανάτου, σέ ανάμνηση τών γενεθλίων του κεκοιμημένου, διότι γιά τούς χριστιανούς ημέρα τής ἀληθινῆς γεννήσεώς τους εἶναι ἡ ημέρα του σωματικοῦ θανάτου καί τής μεταβάσεώς τους στήν αἰώνια ζωή.

Ὁ ἅγιος Συμεών Θεσσαλονίκης ἀναφέρεται καί στά ὑπόλοιπα μνημόσυνα: «Τά μνημόσυνα πού γίνονται στούς μήνες, τά **τρίμηνα**, τά **ἐξάμηνα** καί τά **ἐννιάμηνα**, κηρύττουν προπάντων τήν Ἁγία Τριάδα, τόν Θεό τών ὄλων, καί γίνονται γιά τήν δόξα Του ὑπέρ του κεκοιμημένου. Διότι ἀπό Αὐτήν πλάσθηκε ὁ ἄνθρωπος, καί σ' Αὐτήν -τώρα πού χωρίσθηκε ἀπό τό σῶμα- πορεύεται καί ἀπό Αὐτήν πάλι ἐλπίζει ν' ἀναστηθεῖ.

Ἐκτός τών μνημοσύνων, μπορούμε νά τελούμε ἐπί πλέον «**νεκρώσιμα τρισάγια**» (σύντομη ἀκολουθία πού ἀρχίζει μέ τό γνωστό Τρισάγιο: Ἅγιος ὁ Θεός, ἅγιος ἰσχυρός, ἅγιος ἀθάνατος, ἐλέησον ἡμᾶς) ὅποιαδήποτε ἄλλη στιγμή καί γιά ὅποιοιδήποτε ἄλλον λόγο, παρέχοντας μεγάλη ὠφέλεια στούς

Τήν μεγαλύτερη ὅμως ὠφέλεια στούς νεκρούς τήν προξενεῖ ἡ τέλεση τής Θείας Εὐχαριστίας στήν μνήμη τους, διότι τότε μέ τίς μερίδες τους στό ἅγιο δισκάριο «ἐνώνονται ἀοράτως μέ τόν Θεό καί ἐπικοινωνοῦν μαζί Του καί παρηγοροῦνται καί σώζονται καί εὐφραίνονται ἐν Χριστῷ». Πρέπει νά σημειωθεῖ, ἂν καί εἶναι αὐτονόητο, ὅτι ἡ Ἐκκλησία τελεῖ μνημόσυνα μόνο γιά τούς Ὁρθοδόξους Χριστιανούς πού κοιμήθηκαν μέσα στούς κόλπους τής.

Χρήσιμες πληροφορίες περί μνημοσύνων

- Μνημόσυνα δέν τελούνται κατά τίς δεσποτικές καί τίς θεομητορικές ἐορτές, καθώς ἐπίσης καί ἀπό τό Σάββατο του Λαζάρου μέχρι τήν Κυριακή του Θωμᾶ, ἀπό τήν παραμονή τών Χριστουγέννων ἕως τά Φώτα καθώς καί στήν πανήγυρη του Ναοῦ, ὡς μή συμβατές με τον χαρμόσυνο χαρακτήρα τών ἡμερῶν αὐτῶν. Ἀπό τό Σάββατο του Λαζάρου μέχρι τήν Κυριακή του Θωμᾶ κάνουμε «νεκρώσιμα τρισάγια» χωρίς κόλλυβα.
- Τά μνημόσυνα εἶναι συνδεδεμένα μέ τήν Θεία Λειτουργία, ἡ ὁποία προσφέρεται καί ὑπέρ ἀναπαύσεως τών ψυχῶν. Τά μνημόσυνα δέν τελούνται μόνο στό τέλος τής Θείας Λειτουργίας, ἀλλά καθ' ὅλη τήν διάρκειά τής. Ἀρχικά, κατά τήν διάρκεια του Ὁρθρου παρεμβάλεται ἡ ἀκολουθία τής Προθέσεως, ὅπου ἐξάγονται μερίδες («τά ψίχουλα») γιά τούς κεκοιμημένους στό δισκάριο. Ἐπειτα στήν Θεία Λειτουργία, μετά τό Εὐαγγέλιο, στήν ἐκτενή δέηση διαβάζονται τά ὀνόματα τών κεκοιμημένων

(«ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ μακαρίας μνήμης...»), στήν Μεγάλη Εἴσοδο, μετὰ τὸν καθαγιασμό τῶν Τιμίων Δώρων ὅταν ψάλλεται τὸ «Ἄξιον ἐστὶ...» καὶ ὁ ἱερέας διαβάζει μυστικῶς τὴν εὐχή «μνήσθητι πάντων τῶν κεκοιμημένων ἐπ' ἐλπίδι ἀναστάσεως ζωῆς αἰωνίου... καὶ ἀνάπαυσον αὐτούς, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὅπου ἐπισκοπεῖ τὸ φῶς τοῦ προσώπου σου», καὶ στό «Εἶη τὸ ὄνομα Κυρίου...» ψάλλεται ἡ ἀκολουθία τοῦ μνημοσύνου. Γι' αὐτὸ εἶναι ὀρθὸ νὰ προσερχόμαστε νωρὶς στὸν Ἱ. Ναὸ τὴν ἡμέρα τοῦ μνημοσύνου καὶ ὄχι λίγα λεπτά πρὶν ἀπὸ αὐτό.

- Ἐκτὸς τῆς Θείας Λειτουργίας, ἐντὸς ἢ ἐκτὸς τοῦ Ἱ. Ναοῦ, στά μνήματα ἢ ὅπουδήποτε ἄλλου, μέ κόλλυβα ἢ χωρὶς, τελοῦνται δεήσεις ὑπὲρ τῶν κεκοιμημένων καὶ ὀνομάζονται «νεκρώσιμα τρισάγια».
- Ἄς προσπαθοῦμε νὰ προετοιμαζόμαστε κατάλληλα σέ πνευματικὸ ἐπίπεδο καὶ νὰ μεταλαμβάνουμε. Ὅταν κοινωνοῦμε κατὰ τὴν ἡμέρα τοῦ μνημοσύνου, κοινωνοῦμε γιὰ τὸν ἑαυτὸ μας καὶ ὄχι γιὰ τοὺς κεκοιμημένους μας.
- «Τρισάγια» κατὰ τὴν παραμονὴ τοῦ μνημοσύνου δέν προβλέπονται, ἀλλὰ τελοῦνται τὴν ἡμέρα συμπληρώσεως τῆς ἐπετείου, ἀκόμη καὶ ἂν εἶναι μετὰ τὸ μνημόσυνο. Δηλαδή, ἐάν τὸ μνημόσυνο τελεῖται Κυριακὴ καὶ οἱ σαράντα ἡμέρες συμπληρώνονται λ.χ. τὴν Τετάρτη, τὸ Τρισάγιο καλὸ θὰ ἦταν νὰ τελεστεῖ τὴν Τετάρτη καὶ ὄχι τὸ Σάββατο.
- Τὰ κόλλυβα τὰ φέρνουμε ὅσο πιὸ νωρὶς γίνεται κατὰ τὴν ἡμέρα τοῦ μνημοσύνου καὶ ὄχι λίγα λεπτά πρὶν τὸ τέλος τῆς Θείας Λειτουργίας.
- Τὰ μνημόσυνα ὀφείλουμε νὰ γίνονται στήν ἐγγύτερη ἡμερομηνία τῆς ἐπετείου τοῦ θανάτου, νωρίτερα, ἀκριβῶς ἢ καὶ ἀργότερα. Ὅχι ὅμως ἀπαραιτήτως νωρίτερα.
- Στά μνημόσυνα (καὶ στά Τρισάγια) παρατίθενται καὶ εὐλογοῦνται μόνο βρασμένα κόλλυβα (σιτάρι) ὡς ἐνδεικτικὰ τῆς Ἀναστάσεως καὶ ὄχι ἄλλα ὑποκατάστατα (κουλουράκια, ψωμάκια, γλυκά κλπ.).
- Τὰ Ψυχοσάββατα μποροῦμε νὰ παραθέτουμε κόλλυβα εἴτε στὸν Ἑσπερινὸ τῆς Παρασκευῆς εἴτε στήν Θεία Λειτουργία τοῦ Σαββάτου εἴτε καὶ στά δύο. Ἔχουν τὴν ἴδια ἀξία, ἀφοῦ ἡ ἴδια ἀκολουθία διαβάζεται.
- Τὰ κόλλυβα δέν τὰ ἀπορρίπτουμε στά σκουπίδια οὔτε στά πετεινά τοῦ οὐρανοῦ. Στὸ ἅγιον Ὅρος καὶ ἕνας κόκκος κολλύβων νὰ πέσει κάτω προστίθενται 40 μετάνοιες στὸν «κανόνα» τοῦ ἀπρόσεκτου μοναχοῦ.
- Τέλεση μνημοσύνου μέ ὁμαδικὴ μνημόνευση καὶ ὄχι ἀτομικῆ.

ΤΙ ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ ΓΙΑ ΤΟ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ

Βήμα 1ο: Τηλεφωνική επικοινωνία με τον **κ. Χρυσοβαλάντη Σταμούλη** στον αριθμό 6980675550, προκειμένου να κατοχυρωθεί ή ημερομηνία του μνημοσύνου του προσφιλους σας προσώπου. Εάν επιθυμείτε να παραθέσετε δεξίωση στο πνευματικό κέντρο του Ί. Ναού, οφείλετε να δηλώσετε τον ακριβή αριθμό των προσκεκλημένων σας.

Βήμα 2ο: Το απόγευμα της παραμονής του μνημοσύνου, πριν από την ακολουθία του Έσπερινού και στην προκαθορισμένη ώρα, θα προσκομίσετε στον Ί. Ναό τα παρακάτω δώρα για την Θεία Λειτουργία μαζί με την ανθοδέσμη (έφόσον επιθυμείτε να υπάρχει): Ένα πρόσφορο, ένα μπουκάλι λάδι, ένα μπουκάλι κρασί για την Θεία Κοινωνία (κατά προτίμηση Νάμα «Ρούσσο» ή «βυζαντινό» ή μαυροδάφνη), τρεις λαμπάδες καθαρού κεριού (μπορείτε να τις προμηθευτείτε και από τον Ναό μας), ένα κουτί καρβουνάκια, ένα κουτί θυμίαμα, ένα κουτί φυτιλάκια.

- Εάν επιθυμείτε να υπάρχει στο τραπέζι του κολλύβου φωτογραφία του κεκοιμημένου, την φέρνετε έσείς την ημέρα του μνημοσύνου και την παίρνετε μαζί σας μετά το πέρας της Θείας Λειτουργίας.

- Τόν δίσκο με τα κόλλυβα τον φέρνετε στον Ί. Ναό μέχρι ώρας 8.00 π.μ. κατά την ημέρα του μνημοσύνου, και τον παραλαμβάνετε έσείς μετά το πέρας της ακολουθίας. Φυσικά απαιτείται η ανάλογη προσοχή, προκειμένου να μην λερωθεί ο Ί. Ναός. Τα κόλλυβα δέν τα μοιράζουμε εντός του Ί. Ναού.

- Εάν επιθυμείτε να παραθέσετε δεξίωση στο πνευματικό κέντρο του Ί. Ναού οφείλετε να ενημερώσετε τον κ. Χρυσοβαλάντη για τον ακριβή αριθμό των προσώπων. Τα χρήματα για την παραχώρηση της αίθουσας για την δεξίωση προορίζονται στην αποπληρωμή κάποιων άγιογραφιών του Ί. Ναού.

